

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fóia acést'a ese tóta Marti sér'a,
— dér' prenumeratiunile se primescu
in tóte dilele.

Pretiuu pentru Ostrunguri'a: pre anu
8 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. éra pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre $\frac{1}{2}$ de anu 5 fi.
pre unu triluniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tóte siodienele síbanii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de
linia, sí 30 cr. tacse timbrale.

„Domnii mei!“

Am aflatu beleau'a dup' atáti'a ani,
Sciu ce este hub'a, de nu capatu bani.
Pon' acum adres'a càtra domnii mei
Mi-a fostu totu per „frate“, de cugetau ei,
Cà la frati nu trebe sà li mai platésca,
Ci s'ascepte numai ca sà li glumésca,
Totu pe omenía sí totu pe creditu,
For' sà se gandésca, cà trebe platitu.
Dér' venitu-a vremea sí acum'a este,
Ca sà se mai curme sí ast'a poveste.
Astadi vorb'a suna pr'ntre cristiani,
Cà: „frate ne frate“, dér' brandi'a-e pe bani.

Mi-am intorsu adres'a, sà nu cugetati,
Cà sunteti cu mine „frati“ adeverati;
Sí vi dau acum'a unu altu titulusiu,
Dóra se va 'ntórce, ca unu spiritusiu,
Rót'a cea maróca a lumei serace,
Sí ni va aduce alte vremi cu pace,
Ca sà mai gandésca sí domnutii mei
A tramite 'n cóce florinasí sí lei:
Càci altucum nu merge, nu mai biruimu,
Sà li facemu risuri sí sà li glumimu.

„Gurisir'a Satului“
D'in cetatea-Aradului.

Pe rêvasiu.

(§.) Trei membrii de influintia ai epitropiei provi-
sorie d'in Aradu a fonduriloru comuni Caransiebesiene
— Aradane ni reportara, cà sí pe la ast'a epitropia se
petrecura lucruri ciudate, buna óra ca cele dela fia-pa-
pat'a Asociatiune pentru belitur'a poporului romanu sí
conservarea nóstra in Aradü.

— A sà fia ce-va in lucru; cà-ci monopolului corespunde trafic'a. Dreptu-e nene N. N.?!

(§.) Dupa ce guvernulu tiei disu „liberale“, „con-
stitutionale“ sí „parlamentariu“, in alu seu jocu de
frica pe nemica. arestà dejà 3. capi serbesci: pre
deputatulu *Mileticiu*, pre generariulu *Stratimiroviciu*, sí
pre avocatulu *Kasapinovicu*, se dice, cà are de gandu
sà puna raculu sí mai pre alti serbi porecliti „ne-
loiali.“

— Óre Dómne acei „alti serbi“, ce mai au sà
vina la recóre, nu voru fi cum-va — prenumerantii
dela „Zastava“ càti sunt toti pone la unulu?!

— Draculu nu dórme.

(§) Curtea episcopésca d'in Aradu este acum
renovata sí curata ca o cautatória (oglindea.)

— A-poi da, sinodulu díecesanu de estu anu a
scosu tóte gonóiele d'in ea.

Sí éta-o acum curata sí pe d'in laintru sí pe
d'in a-fóra.

(§.) A-propos. Se aude, cà ex asesorii consistoriali d'in
Aradu voru fi toti pone la unulu reactivati la Consistoriulu
nou infintiandu d'in Temisórá.

— D'in puntu de vedere filantropicu inse nu o do-
rimu, càci la unu casu ca acel'a, pre multi d'in Aradu i-ar
lovi — gut'a.

Anecdote.

(Doctorulu in filosofia.) Voindu a cercetá cutarele
domnu pre amicululu seu, care érá doctoru in filosofia,
la intrare intimpinà pe servitóri'a acelu'a sí o întrebà:

— A-casa e Dlu doctoru?

— Dlu „doctoru“, me rogu, nu síede a-ici; —
respunse acést'a — aici síede Dlu profesoru N.

— Da! da! cà sí DS'a e doctoru!

— Cum asfè? eu nu sciu sà fia DS'a doctoru, cà
de câte ori am fostu morbósa, totu de-aun'a dupa Dlu
X. a tramisu, sà-mi scrie receptu.

— Bine! bine draga! Dlu N. e doctoru déra de —
Alosofia.

— Aha! doctoru de *fin'a Sofia!* — esclamá ser-
vitóri'a ridiendu cu hohotu — ast'a n'am sciutu-o pone
acum!

(Suvenire d'in 1848.) Erá tempulu revolutiunei un-
guresci, candu jupanulu Pist'a, ocupatu fiindu cu costi-
tulu de iérba, lucrasede in ruptulu capului dela murgitulu
dilei pone la amédiu. Atunci obositu fiindu de lucrulu
celu multu sí de caldur'a cea cumplita — dupa ce a ve-
diutu cá érb'a nu se mai lasa la cós'a — s'a hotaritu
sá mérga a-casa. Dreptu aceea, luandu-sí cós'a pe umeru
sí cárciagulu (olulu) in mana, se indreptá catra casa.
Ajungendu la unu locu óre care, audi numai d'intr'o data
bubuindu tunurile in departare, atunci incrementu stete
pe locu sí-sí incórdá urechile mai tare, sá véda intru-
adeveru 'su tunuri séu i tíuiescu urechile numai. Se con-
vinse indata cá dá, tunuri de buna séma trebue sá fia.
Sí se adresa catra unu romanu, care lucrá in apropiare:
„N'audi tu moi luóne tunurilye? gye buna sámá vinye
muszká“ . . . La ce romanulu i respunse cu ironia. Se
póte! cá ea ambla sí pr'in arsiti'a sórelui, nu-mi remane
neci mie alta, decátu sá-mi iau catrafusele sí sá me caru
a-casa. Numai atát'a i trebú jupanului Pist'a, sí sá mi-lu
fi vediutu cum o incaierà la fuga, de nu l'ai fi ajunsu
cu cáti iepuri sunt pe lume. Fugiá sormanulu mancandu
pamentulu cu paler'i'a in mana, cu cós'a pe umeru sí
cu cárciagulu in cea-l-alta mana. Nu multu dupa aceea-i
urma sí romanasiulu Ioanu, déra acest'a in pasi mode-
rati. Apropiendu-se Ioanu de satu, audi numai tragundu
clopotele (campanele), déra nu-sí poté esplicá, ce sá fia
cáus'a trageréi loru. Se convinse inse indata-ce intrá
in satu sí audi bociturile sí vaerările cele desperate ce
se respandíau dela cas'a lui Pist'a. Trebue sá fi moritu
cine-va d'in famili'a lui Pist'a — cugetá elu, — me ducu
sá-lu mangaiu, cá sciu cá va fi superatu. Dér pre cine?
cáci candu intrá in casa, aflá pe Pist'a lungitu pe o la-
vitia; erá mortu seraculu. Multi sí-sfermára capulu, cá
ce sá fia pricin'a mortiei, déra nece unulu nu potú ghicí.
Singuru Ioanu dupa multe cercetari aflá, cá unu vespe,
care sí atunci mai bizeiá in cárciagulu lui Pist'a, a fostu
caus'a mortiei repentine. (Poftimu curagiu.) Ioanu atunci
sí-luá remasu bunu dela cei de facia, poftindu-i lui
Pist'a: „Sá-i fia tieren'a usióra, cátu o pétra de móra,
sí se duse a-casa.

Gorespondintie.

I.

Epistól'a a II.

a lui

Cocosíu Mitru

d'in tíer'a turcésca

cáttra

RAVECA.

Eri la scapatatu de sóre
Capetat'am o scrisórea,
Ce-a venitu pe repedis'u,
D'in orasiulu *Bizeisíu*.
Tóta erá mosicolita,
Inbotita, schimosita,
Eram gat'a-acusi acusi,
Sá o dau la sfárticusíu;
Cá asié m'am maniatu,
Cátu de mine-am fostu úitatu.
Cum sá nu, candu pe-asié sdrémtia,
Ce de-o vedi, te prinde-o grétia,
Erá scrisu fia 'n catráu
Pré cinstitu numele meu!

O desparturái cu grab',
Cá sá vedu d'in a cui capu
A esitu atáte sclóve
Mari, cá sí nesce potcóve,
Sí sá vedu cá cin' mi-a scrisu
D'in orasiulu *Bizeisíu*;
Cá io 'n acestu orasielu
Nu am cunoscuti de feliu.

Sí privindu pe ea in diosu,
Mi s'a 'ntorsu ochii pe dosu,
Candu vediui acolo eu,
Cá-e subscrisu numele teu.
Eu nu credu cá-e dela tine
Cartea scrisa catra mine,
Cá neci nu-e scrisórea ta,
Cá tu neci nu scrii asié
Improsícátu, fia 'n catráu,
Chiaru candu scrii la sociulu teu;

Sí-a-poi chiaru d'in *Bizeisíu*
Peste lume curmedisíu,
Unde tu nice ca féta,
Sciu cá n'ai fostu neci o data.

Ci-a fi scris'o óre care
Ciuma, for' spatoiu sí fóle,
Fore nasu,
Fore obradiu,
Cui i pare reu pe tine,
Cá me ai de sociu pre mine.
Sí pr'in ast'a a ganditu
Cá pré bine-a nimeritu,
Sá me póta sá me incele,
Cu a sele vorbe rele.
Candu acusi me blastemá
Sí acusi me 'mbarbatá,
Sá me ducu la ea o data
C' abia-apuca sá me véda.
Deci iubit'a mea frumósa,
Fii-mi sí tu credintiósa,
Sí de locu ce-i capetá
Ast'a carticica-a mea,
Singura cu branc'a ta,
Sá-mi scrii de locu in a-poi,
Cum-cá tu o-ai scrisu ori ba?
Cá de nu, atunci a-poi
Tiundr'a cea d'in *Bizeisíu*,
Ce 'n alu teu nume mi-a scrisu,
Se mintiesce ea pe sine,
Sí remane de rusíne,
Dela ce poftescu sí eu,
Sá n'o scape Domnedieu.

Alu teu barbatu

Cocosíu Mitru,
pulgáru lu natiunalnicu.

II.

Scrisórea lui Pacala catra romani.

Dela apostolulu Pacala cetire.

Fratiloru! Multa lume am amblatu, sí multe am
petrecutu, sí multe am vediutu, déra asié amesteca-
tura de limbi ca-sí cum am vediutu acum mai de
curendu in comitatulu Aradului inea nu s'a mai po-
menitu.

Este sciutu cã a-colo limb'a protocolaria este cea unгурésca și cea romanésca; dér totusi să vedi de cãtu-va vreme domnii dela potere chiaru și pe cãi rusinóse oprescu limb'a romana, și impunú d'in respoteri numai cea magiara. Ei și-a-poi ca in totu loculu asie și la noi sunt ómeni mici la sufletu și primescu comand'a cum li vine fore a protestá. Déra sunt și astu-feli de ómeni și adeca diregatori, de si-au periclitatu oficiulu pentru sustienerea limbei; de a-ci am vediutu pre destui cari sub feliu de feliu de pretesturi si-au și priimitu testimoniulu abeundi, adica dupa un'a tortura lunga li dede drumulu.

Sà lasu inse de ast'a, cã-ci ast'a dóra neci mai este vre o noutate; alt'a noutate este acum de si cam betrana, cã adica Epitropi'a provisoria a fonduriloru comune, acestu organu puru nationale basericescu, atunci candu scie cã nu va veni actulu loru la man'a vre unui romanu verde, d'in unele consideratiuni ce numai epitropiei sunt cunoscute, intrebuintiáza limb'a *magiara*. In estu servilismu a mersu cinstit'a Epitropia pone a-colo, cãtu și chiaru cu patriarchulu serbescu d'in Cralovetiu, care intr'altele scie bine romanesce, inca corespunde ungresce. Veditendu eu aste tóte, o tulii la fuga, temendu-me cã in urm'a epítropii și d'in mine voru vrè sà faca ungruru!

*Pacala. *)*

Dómn'a de Buntonu.

(Aria de Flinti-Macher.)

Frundia verde de goronu,
Eu sum Dómn'a de Buntonu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Sum falósa cãci ca mine,
Nu se afla 'n lume nime,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Cã-su d'in vitia stralucita,
De toti ómenii cinstita.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-poi sum și cultivata,
Frumusica și 'nvetiata.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mi petrecu lumea cu pace,
Tocmai precum mie-mi place.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Demanéti'a candu me scolu;
Imbracu pe mine unu tiolu,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si me spalú frumosu in tinda,
A-poi me ducu la oglinda.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Aicea a-poi pe mine
Me péptena óre cine
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dup' acésta munca mare,
Me gatescu de preamlare,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si me ducu in susu si 'n diosu,
Cu unu aeru curagiosu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dup' aceea vinu a-casa
Si me trantescu dupa mésa.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mancu o cafea de secara,
A-poi fumezu o sugara.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Me scolu iute ca-o nevésta.
Si me punu intr'o ferésta.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si privescu cu lacomia
Numai la ce-mi place mie.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dupa-ce me mai urescu,
Iau o carte sà cetescu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Dér candu nu am pacientia,
Iute me lasu de scientia.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Si mai esu pucinu pe-afóra
Me preambu pone 'n séra
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! hai!

De prandiu neci nu-mi trebuesce,
Cãci candu n'am nu-mi pré priesce.
Tiri tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Venindu sér'a, mergu pe strada,
Pan' ajungu la promenada.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-ici eu cu cutesare
Facu o gura fórte mare.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Mi petrecu si-a-icea bine,
Cã vinu curtesanti la mine.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

A-poi colea pe la-o óra,
Precandu somnulu me 'mpresóra,
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

*) Seriosu mi-ai mai scrisu asta data. Te scusa inse natur'a causei,
ceea ce e pré trista.

Vinu a-casa la culcare,
N'am neci grigia de cinare.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Cu-unu cuventu sub orizonu,
Nu-e ca Dómn'a de Buntonu.
Tiri, tiri, tiri, tiri,
Ihai! ha!

Aradu, la 25/VII. 1876.

. . . U.

Tut'a-Mut'a.

— Poveste d'iu betrani. —

Unu popa, fiindu tare ocupatu cu trebile oficiului seu, (cu pomenile, ingropatiunile și ospetiele,) și avendu neapărata trebuință de bani, neputendu-se repedi pona la tergu să vanda nesce bucate, a socotitu să-si mai mane și preutes'a, că și sișe ea nu fusese neci odata de candu erau luati la olalta, ba spuneau betranii, că neci candu eră féta inca n'a esitu d'in satulu ei afóre, d'a-poi să mai mérga pe la terguri. De o parte déra, ca nece pop'a să nu remane dela pomeni și ospetie, éra de alta parte ca să mai preambila o tira și pre preutes'a, și să védia și ea cum e tergulu, s'a hotaritu pop'a nostru să o tramita cu unu caru de bucate pona la tergu. Dreptu aceea incarcandu carulu bine de saci, sui pe preutes'a de-a-supr'a și-i dete sbiciulu in mana, aretandu-i drumulu, și totu de-o data dandu-i și svatulu, ca să vanda bucatele cum se voru plati in tergu. Preutes'a plecă, și firesce pe drumu de tíera o duse boii, căci ei sciau unde e tergulu. Ajungundu a-colo, descarcă preutes'a sacii, și-i deslegă, asceptandu venirea cumparatoriloru. Intru aceea se și apropiă unu omu strentiosu de ea și o întrebă:

- Cum dai bucatele jupanésa?
- Cum se platescu in tergu.
- Asié déra mi le dai mie?
- Da de ce nu? că totu de datu mi-su?
- Asié déra stă tergulu, me ducu dupa saci.
- Bine! bine!

Iute alergă omulu și-si capetă dela cineva nesce saci, și pe locu fú la preutes'a, și-i implú cum se cade.

Atunci preutes'a cerú banii; déra elu se facú de catra padure și o agrai:

— D'a-poi nu mi-ai vendutu bucatele cum se platescu in tergu?

— Ba da! dér 'mi trebuescu bani pentru ele.

— D'a-poi Dt'a neci nu scii cum ambla tergulu? nu scii că nu se platescu in diu'a care cumpera omulu, pona la o septemana dupa aceea?

Preutes'a ca să nu remana de rusino, că nu scie cum ambla tergulu, i-raspunde:

— A-poi déra fia și asié! numai cum te voiu cunósce eu de adi intru o septemana?

— Fórte bine — respunde omulu — mi vei dá scurteic'a Dtale mie, și eu ti voiu dá sumanulu meu estu reu, și atunci de adi intru-o septemana ne vomu cunósce unulu pe altulu. Preutes'a se invoí, și iute 'si schimbara porturile și se dusora care încatrău: omulu cu bucate și cu scurteica nóua noutia, preutes'a cu unu sumanu reu strentiosu.

Ajungundu preutes'a a-casa o întrebă pop'a: că de unde are sumanulu?

— Dela omulu la care am vendutu bucatele — respunde acést'a, — că de adi intru o septemana trebue să-lu cunoscú, ca să-lu facu să-mi platésca.

— O! prósta mai esci! da cum cugeti tu că-lu vei cunósce?

— Hei! da fórte bine, că i-am datu scurteic'a mea, ca să-lu potú cunósce de pe ea.

— No! acést'a inca mi lucrú! — se tengú pop'a scrișinindu și scuipindu de manía. — Me bizuescu eu pe tuta-

muta, să-mi vanda bucatele! da n'ai potutu tu prósta să gandesci că omulu acel'a se duce cu bucate și cu scurteica cu totu, și nu-lu mai vedi in vecii veciloru? Asié ceva n'am mai auditu, me și ducu in lume să vedu, mai gasí-voiu óre vre-o muire asié prósta ca pre tine?

Intru aceea se sui pop'a nostru călári și se duse multa lume 'mperatia, ca Ddieu să ne tieia, pona ajunse intru-unu satu judovescu. A-ici se intelní cu o judovóica, care-lu întrebă: că de unde vine și unde merge?

— De pe ceea lume — respunde pop'a — și éra mergu in a-poi.

— Da n'ai vediutu a-colo pe Ioinala nostu?

— Ba da! că chiaru eu 'lu invetiú carte.

— Da invétia bine Dle parinte?

— Invétia Dio! cum me ducu a-casa, 'lu facu dascalu.

— Da are carti?

— Ba de-acele nu are pré multe.

— Déca ar vré Dlu parinte să-i duca nesce bani, eu i-así tramite vr'o duoi, să-si cumpere.

— Bucurosu!

— Da acum'a va fi mare?

— Mare.

— Da i voru trebui haine?

— Trebú Dio de acele.

— Că-i voiu tramite și de haine.

— Bine eu i-oiu duce, numai trebue cam multi, că in ceea lume 'su scumpe hainele.

— Nu-i baiu nemic'a, că multi i-voiu și tramite, déra să-si faca frumósce.

— Da! da! numai i-ar mai trebui ceva la ele.

— Richtig! unu orologiu!

— Da! — respunde pop'a, numai te grabesce, să nu se inchida ceea lume și să remanu a-fóra.

Iute scocióri jupanés'a căti bani a avutú, și toti i indesă in straiti'a popoi, și inca ea 'lu grabiá să plece acum'a, ca să nu se inchida ceea lume și să remana a-fóra.

Pop'a 'și inpintenă calulu și cu bucuria se duse a-casa, convingundu-se, că nu numai preutes'a lui e tuta-muta, ci mai sunt in lume și altele ca ea.

TAND'A și MAND'A.

T. Auditú-ai, frate, că ministrulu de dreptate *Purcelu* vre să abdica de portfoiu?

M. Abdica in pace. Ce ni mai și trebue deosebitu ministru pentru dreptate. Ni ajunge Tus'a pentru tóte portfoiele!

Publicatiuni tacsabili.

3-2.

Avocatulu in legile comuni și cambiali d'in Aradu

Mircea B. Stanescu

d'in cas'a propria și-a mutatu *cancelari'a* sa pe piatia, nrulu 23. in cas'a dlui *Freiberger*, etagiulu I. unde adica a fostu pona acum magistratulu cetatiei Aradu. Ceea ce se aduce de scire și orientare, pentru toti On. clienti, judecie, și oficiolate publice.

Proprietariu, editoriu și redactoru respundietorin: **Mircea B. Stanescu.**